

Crítica literària ■ D. Sam Abrams

La poesia és la veu de la vida

Haurem de replantejar-nos seriosament la figura de Maria Àngels Anglada. Com més temps passa més coses sabem sobre l'autora, coses que ens obliguen a reivindicar la modernitat, la complexitat, la diversitat i l'actualitat extremes de la seva obra.

Ara mateix, gràcies als bons oficis d'Eusebi Ayensa i Francesc Foguet hem pogut conèixer un altre aspecte de la producció d'Anglada: la seva tasca de crítica literària al marge de les seves grans monografies en el camp de l'assaig. Els dos curadors, rigorosos i càlids, han construït un volum impecable i impagable a partir d'una tria generosa de textos dispersos (articles, conferències, assajos breus...) d'una gran varietat de fonts (diaris, revistes, anuaris...). Els materials estan perfectament ordenats i distribuïts en dos blocs generals que, al capdavall, ens donen una imatge ben precisa i agradable de la tasca de Maria Àngels Anglada com a exegeta de literatura.

Amb la publicació d'*Iniciació a la lectura. Articles de crítica literària* s'amplia el perfil literari d'Anglada perquè la seva constant dedicació a

la interpretació de textos al llarg dels anys havia quedat una mica arraconada. Després de la lectura d'aquest volum, el lector arriba a una sola conclusió: Anglada era una crítica de molt de talent i profunditat.

Primer de tot, hem de destacar la seva sofisticació com a crítica a causa del seu vast bagatge cultural. També caldria fer esment del seu bon gust infal·lible i la seva capacitat de comprensió, de penetrar a fons en tot allò que llegia i estudiava. Ara podem veure que Anglada era una excel·lent comparatista perquè era capaç de detectar lligams significatius entre autors remots i autors actuals o entre autors catalans i autors aliens. Però tantes fonts i tants recursos no li feien perdre mai un profund sentit de tradició i d'ordre canònic.

Mentalitat oberta i plural

Era una crítica independent i original, dotada d'una gran curiositat. Independent en el sentit que mai repetia tòpics i era capaç de defensar autors marginats o oblidats i destacar nous valors abans que ningú. I paral·lelament hem d'insistir en la seva mentalitat oberta i plural que fixava la seva atenció en tota mena de fenò-

JORDI GARCIA

Maria Àngels Anglada va publicar crítiques literàries a diversos mitjans

mens com ara diferents gèneres literaris, diferents nivells culturals o diferents aspectes del procés de lectura. Era original perquè sempre feia lectures diferents que aportaven nous punts de vista sobre les obres i autors que mereixien la seva atenció. El seu internacionalisme i el gran ventall de cultures, tradicions i llengües diferents que apareixen citades és un testimoni irrefutable de la seva insaciable curiositat intel·lectual.

I, finalment, no podem deixar de parlar de la seva gran vitalitat, naturalitat i humanitat, del seu gran sentit de compromís i responsabilitat a tots els nivells que apareix a cada pàgina del volum.

Ha estat un encert aquest aplec de treballs crítics. Una bona contribució per commemorar els deu anys de la desaparició d'Anglada. Amb el temps Anglada guanya en importància.*

Iniciació a la lectura. Articles de crítica literària

Maria Àngels Anglada
Publicacions de l'Abadia de Montserrat
Barcelona, 2008
Preu: 18 euros
Pàgines: 319

El descobriment d'un nou i imprescindible vessant de l'obra de Maria Àngels Anglada: la seva tasca com a crítica literària. Després de la lectura d'aquest volum, el lector arriba a una sola conclusió: Anglada era una crítica de molt de talent i profunditat

1 2 3 4 5

JOCNOU Novel·les gòtiques

EMILI TEIXIDOR

Cada obra d'art comença una nova revelació de la realitat, i com més gran és l'obra més nova és la visió que ens proposa i les seves implicacions. Alguns filòsofs han qualificat el fenomen d'una *mundialització del món*, o sigui, que el que fan aquestes obres és mostrar-nos un nou món. Els han servit d'exemple els Alps suïssos, vistos pels classicistes preromàntics com una monstruositat, una deformitat caòtica, una irregularitat de la natura, d'una lletjor que els feia travessar-los amb les cortines dels carruatges tancades mentre es dirigien cap a l'harmoniosa i equilibrada Itàlia i, uns anys més tard, els mateixos Alps

eren considerats per la nova visió romàntica del món com a expressió del poder terrible i colossal, sublim, de la mateixa natura.

Ha passat el mateix amb tot d'obres i de gèneres. Pensem en la consideració marginal que tenien fins fa poc les novel·les policiaques, a què molts es referien com a obres -en cinema i en literatura- de *lladres i serenos*, i en el respecte i fervor amb què es llegeixen ara i en el nivell guanyat pels autors que les practiquen. Slavoj Žižek, del qual ja vam recomanar el seu llibre *Violència*, fa servir la novel·la gòtica, de *sang i fetge*

en deien, en un altre llibre molt interessant: *Porque no saben lo que hacen. El goce como un factor político* (Paidós). Žižek utilitza el gènere gòtic per il·lustrar el gir transcendental kantian. El tema de *la cosa* en les seves diferents encarnacions -com ara els morts vivents- serien un exemple de l'aparició de la misteriosa *cosa* que surt de la seva transcendència -la *cosa* en si- i envaeix el món dels fenòmens.

Les 'coses que pensen', aquestes menes de fantasmes, que surten a les novel·les gòtiques i a les de vampirs, són com il·lustracions de les apercepcions

transcendentals de Kant, quan parla del buit complet del jo que pensa. El marxisme, ens diu el filòsof, ha fet servir sovint la metàfora del capital com a vampir que xucla la sang de la força laboral, fent realitat així el domini dels morts sobre els vius... I tot el que pot sortir del gènere de ciència-ficció, gènere al qual els autors en català o castellà no són gaire aficionats, podria donar molts més exemples en tot de camps del saber. Les visions del món canvien, doncs, i les obres d'art són els agents més responsables d'aquest canvi. I cap gènere no en té l'exclusiva. Ni la novel·la gòtica o de vampirs.*